

BEDÖMNINGSKRITERIER FÖR DOCENTUR VID MEDICINSKA FAKULTETEN

Typ av dokument:	<i>Bedömningskriterier för docentur</i>
Datum:	<i>2023-12-21 (beslutsdatum)</i>
Dnr:	<i>FS 1.1-579-23</i>
Beslutad av:	<i>Medicinska fakultetsnämnden</i>
Giltighetstid:	<i>Fr.o.m. datum 2024-01-01 och tillsvidare</i>
Område:	<i>Personal</i>
Ansvarig förvaltningsenhet:	<i>Anställnings- och docenturnämnden (ADN)</i>
Ersätter dokument:	<i>Bedömningskriterier och anvisningar för ansökan om docentur vid Medicinska fakulteten, FS 1.1-877-19</i>

Bedömningskriterier för docentur vid Medicinska fakulteten

En översättning till engelska finns av detta dokument; den svenska versionen har företräde.

Bakgrund

En docentur inom ett specifikt forsknings-/undervisningsområde är möjlig att söka efter avlagd doktorsexamen. Motiveringen för en docentur är att den ska vara till nytta för forskning och utbildning vid Medicinska fakulteten, Umeå universitet. För detta ska den blivande docenten vara aktiv som såväl forskare som lärare i någon av de utbildningar som finns inom fakulteten. Den sökande ska vidare kunna styrka såväl vetenskaplig skicklighet och ämneskompetens som lärarskicklighet inom det ämne ansökan avser. För docentur krävs att sökanden är knuten till en institution inom relevant ämnesområde och visat sig vara till nytta för institutionen i forskning och utbildning.

Med docentur följer både rättigheter och skyldigheter. En docent vid Medicinska fakulteten, Umeå universitet, har rätt att bedriva självständig forskning och att handleda doktorander. Några särskilda resurser följer däremot inte automatiskt med en docentur. Medicinska fakulteten har å sin sida rätt att kräva att docenten medverkar i undervisning och andra uppdrag som t ex handledarskap, ledamot av betygsnämnd, sakkunniguppdrag och förutsätter en fortsatt vetenskaplig aktivitet. I regel kräver lärosäten i Sverige att en person är docent för att kunna utses till uppdrag som fakultetsopponent vid disputation. Docenturen ger personer som inte innehar en läraranställning vid fakulteten en naturlig koppling till denna.

Hantering av ansökan

Ansökan om docentur bedöms av anställnings- och docenturnämnden (ADN) som tillstyrker eller avslår på grundval av ansökningshandlingar, sakkunnigutlåtande och yttrande från prefekt. Vid prövningen av ansökan görs en helhetsbedömning av den sökandes meriter. Beslut om antagning av oavlönad docent fattas av dekan. Docenturens **ämnesbenämning** ska spegla huvudsaklig vetenskaplig och pedagogisk inriktning.

Behörig att antas som docent är den som inom det ämne docenturen avser uppfyller fastställda krav på:

- Vetenskaplig skicklighet
- Ämneskompetens
- Pedagogisk skicklighet och undervisningserfarenhet
- Anknytning till Medicinska fakulteten, Umeå universitet

Tidsbegränsning

En docentur vid Medicinska fakulteten i Umeå är tidsbestämd till i första hand sex år, med möjlighet till förlängning. Docenten ska före utgången av sexårsförordnandet ansöka om förnyelse och ämnesföreträdaren ska styrka att docenturen fortsättningsvis är till nytta för utbildning och forskning

inom disciplinen ifråga, dvs. kunna styrka fortsatt aktivitet inom utbildning och forskning i ämnet. Om detta inte kan styrkas får titeln docent behållas, men docenturen är inte längre knuten till Medicinska fakulteten, Umeå universitet. Anknytningen kan efter ansökan återupprättas vid ett senare tillfälle. För docenter som är lärare vid fakulteten med tillsvidareanställning anses kravet på pågående aktivitet inom utbildning och forskning i ämnet vara uppfyllt.

Docenturföreläsning

Efter att dekan fattat beslut om antagning av docent, på rekommendation av ADN ska den nya docenten hålla en presentation på ca 45 minuter om sin nuvarande och framtida planerade forskning och undervisning. Institutionen ansvarar för att detta genomförs.

Vetenskaplig skicklighet

Den sökande ska utöver vad som krävs för doktorsexamen för sin sammanlagda produktion kunna redovisa en vetenskaplig skicklighet och självständighet inom forskningsområdet. Den vetenskapliga skickligheten bedöms även av en extern sakkunnig. En samlad bedömning görs gällande den sökandes vetenskapliga självständighet, där egen tydlig forskningslinje efter disputation är avgörande.

Den minsta omfattning av den vetenskapliga produktionen är normalt 15 originalartiklar, inklusive de artiklar som ingått i avhandlingen, men kvalité och författarposition på artiklarna samt övriga vetenskapliga meriter beaktas också, vilket innebär att fler än 15 originalartiklar kan krävas. Artiklarna ska vara publicerade eller accepterade för publikation (styrkt med kopia av besked) i vetenskapliga internationella tidskrifter med refereesystem. Särskild bedömning sker av monografiarbeten. Normalt ska den väsentligaste delen av produktionen ha tillkommit efter avhandlingen. Den vetenskapliga produktionen ska uppvisa tillräckligt vetenskapligt djup och bredd. Det som i första hand meriterar för docentur är originalartiklar där den sökande har en tydligt identifierbar roll.

Den sökandes självständighet måste klart framgå av ansökan. Självständigheten kan visas t ex genom eget forskningsansvar, nytt forskningsområde, handledarskap för doktorand eller postdoktor, eller egen gästforskarvistelse. Sökanden ska vara sisteförfattare till minst en originalartikel efter disputation samt förste- eller sisteförfattare till ytterligare minst en. Dessa artiklar skall vara utförda utan tidigare huvudhandledare, och bihandledare (om denne har varit medförfattare på avhandlingsarbeten), från doktorandtiden. Sökanden förväntas ha registrerats som huvudhandledare eller biträdande handledare för minst en doktorand. Egna externa forskningsbidrag med den sökande som huvudman, erhållna i nationell/internationell konkurrens, utgör en stark merit.

Forskningserfarenhet efter disputation (t ex postdoktoral eller sabbatical-vistelse) vid annat lärosäte än det där den sökande disputerat utgör en stark merit i bedömningen. Inbjudan till att skriva översiktsartiklar samt inbjudan som huvudtalare på internationella konferenser utgör också meriter.

Ämneskompetens

Ämneskompetensen bedöms i första hand utgående från prefektens yttrande.

Sökande ska utöver vad som krävs för doktorsexamen ha fördjupat och breddat sin ämneskompetens väsentligt. Detta kan ske bland annat genom postdoktoral vistelse vid annan institution, aktivt

deltagande i seminarieverksamhet inom institutionen, deltagande i internationella och nationella konferenser inom ämnet, samt genom att självständigt planera och leda undervisning inom ämnet för studerande på grundnivå, avancerad nivå och/eller forskarnivå.

Som ett minimikrav gäller vanligen att den sökande ska ha arbetat fem år inom ämnet, varav två till tre år efter disputationen. För läkare och tandläkare gäller att den sökande ska ha specialistkompetens i det kliniska ämne som docenturen söks i. Är den sökande inte specialist kan docentur i ämnet sökas med tillägget ”experimentell” före ämnet eller ”forskning” efter ämnet, t ex *experimentell kirurgi* eller *allmänmedicinsk forskning*.

Pedagogisk skicklighet och undervisningserfarenhet

För docentur vid Medicinska fakulteten, Umeå universitet, krävs erfarenhet av *minst* 120 timmar egen undervisningstid samt deltagande i undervisningsformer enligt nedan. Undervisningsmeriter *bör* innefatta såväl utbildning på grund- och avancerad nivå, som utbildning på forskarnivå, och i förekommande fall specialistutbildning. Inplacering i universitetets pedagogiska meriteringsystem som excellent eller meriterad lärare utgör en stark merit. Vidare är vissa genomgångna högskolepedagogiska kursmoment ett krav enligt nedan.

Undervisningsmeriter

I ansökan ska nedanstående undervisningsmeriter beaktas och redovisas. En samlad bedömning av den pedagogiska skickligheten görs.

Förberedelsetid ingår *inte* i de angivna timmarna utan här avses *endast timmar då man interagerar med studenter*. Nedan listas hur de erforderliga 120 timmarna kan tillgodoräknas samt vad som i övrigt ska uppfyllas.

- En betydande del av undervisningen *ska* vara utförd under den senaste 6-årsperioden.
- Huvuddelen (minst 60 timmar) *ska* utgöras av utbildning på grund- och avancerad nivå.
  - Minst 30 timmar av undervisningen *ska* vara utförd på grund- och avancerad nivå vid svenskt lärosäte.
- Undervisning vid lärosäten utanför Sverige *kan* räknas in i de 120 timmarna (förutom de 30 timmarna i föregående punkt) och *ska* i så fall intygas av kursansvarig/prefekt vid den institution där undervisningen utfördes.
- Inom ramen för 120 timmar *ska* en blandad och balanserad fördelning mellan olika undervisningsformer uppvisas. **Exempel** på olika undervisningsformer är:
  - Föreläsningar
  - Praktiska övningar som t.ex. casehandledning, laborationshandledning, handledning vid kliniska undervisningsmoment etc.
  - Seminarier
  - Nätburen undervisning

- Vetenskaplig handledning av studerande (får dock tillgodoräknas som totalt max 40 timmar av de 120)
  - huvudhandledarskap för examensarbeten på grund- och avancerad nivå (15hp motsvarar 20 timmar)¹
  - handledning av studerande på forskarnivå som huvudhandledare (handledning i 6 månader motsvarar 40 timmar)
  - handledning av studerande på forskarnivå som biträdande handledare (handledning i 12 månader motsvarar 40 timmar), men rollen som biträdande handledare måste beskrivas.
- Någon form av kursansvar, på hel eller del av kurs, *ska* ha genomförts på grund-, avancerad- eller forskarutbildningsnivå. Kursansvaret ska vara tydligt identifierbart.
  - Kan utgöras av ansvar för ett kursmoment i en större kurs. Kursbeskrivning ska bifogas. Enstaka case/praktiska övningar eller föreläsningar gäller ej som kursmoment.
  - Kursansvar för specialistutbildning för legitimerad personal inom sjukvården kan räknas in. Kursplan/kursbeskrivning ska bifogas.
- Schemalagd undervisning på forskarutbildningskurs *kan* räknas in.

Högskolepedagogiska kursmoment

Kurserna ska ha genomgått inom de 15 senaste åren innan ansökningstillfället (om inte synnerliga skäl föreligger).

Följande dokumenterade pedagogiska kursmoment *ska* vara genomgångna:

- Fem veckor (motsvarande 7,5 hp) grundläggande högskolepedagogisk utbildning via Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL), vid Umeå universitet.
  - Motsvarande högskolepedagogiska kurser som ges vid andra svenska lärosäten *kan* räknas in.
  - Internationella kurser för lärande på grund- och avancerad nivå *kan* räknas in (kursplan och kursintyg ska bifogas). OBS! Baskurs i lärande på svensk högskola om minst en vecka (motsvarande 1,5hp) *krävs*.
- Forskarhandledningskurs vid svenskt lärosäte motsvarande minst två veckor (motsvarande 3 hp).

---

¹ Handledning av vetenskapligt arbete för ST-läkare motsvarande minst 10 veckor med redovisning i form av presentation samt skriftlig rapport anses motsvara handledning av ett examensarbete på 15hp.